

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Тошо Ганев, дм

УС Урология, Катедра Хирургически болести, факултет по Медицина,
Медицински Университет – Варна

Относно: Дисертационен труд за присъждане на ОНС „Доктор“ на д-р **Дойчин Георгиев Николов**, докторант в самостоятелна форма на обучение в докторска програма „Урология“, професионално направление 7.1. Медицина, зачислен със заповед № Р-109-252/21.06.2022 г.

Със заповед на Ректора на МУ-Варна № Р-109-408/27.09.2023 г. и решение на Председателя на Научното жури – Протокол №1 от 29.09.2023 г. съм определен да представя рецензия относно дисертационния труд на д-р Дойчин Георгиев Николов на тема **„ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ЗА БОЛНИЧНАТА УРОЛОГИЧНА ПРАКТИКА В УСЛОВИЯТА НА ПАНДЕМИЯ ОТ COVID-19“**.

Рецензията е изготвена според изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за приложението му в Медицински университет – Варна.

Дисертационният труд съдържа общо 126 стандартни машинописни страници, онагледен е с 40 фигури и 25 таблици. Книгописът включва 190 заглавия-оттях 16 на кирилица и 174 на латиница. Изложението е структурирано правилно, в съответствие с изискванията за едно научно изследване, както следва:

- Въведение – 1 страница
- Литературен обзор – 39 страници
- Цел и задачи – 2 страници
- Материал и методи – 10 страници
- Резултати и обсъждане – 47 страници
- Диагностично-терапевтичен алгоритъм – 1 страница
- Изводи – 1 страница
- Приноси – 1 страница
- Заключение – 2 страници
- Публикации – 1 страница
- Библиография – 16 страници

Представеният ми Автореферат на дисертационния труд в обем 70 стр. е оформен съгласно общоприетите изисквания.

1. Оценка на актуалността на темата, анализ на проучваната извадка.

Темата на научния труд е дисертабилна и актуална впредвид на предизвикателствата, пред които са изправени здравните системи по света по време и след пандемията от COVID-19.

Дисертацията започва с литературен обзор, който е достатъчно обширен. В него е отделено място на историята на откриването на корона-вирусните инфекции в човешката популация. Тук докторантът представя подробно епидемиологията и патогенезата на инфекцията от COVID-19, с възможното засягане на множество органи и системи. След това е разгледано въздействието на пандемията върху предоставянето на урологични грижи и услуги по света и в България. Обсъден е и въпросът с триажа на пациентите в болничната урологична практика, чрез който болните се разделят на различни групи по степента на спешност на урологичното заболяване.

Следват целта и задачите на дисертационния труд. Целта е ясно формулирана – да се анализира влиянието на пандемията от COVID-19 върху хоспитализациите и оперативната дейност в болничната урологична практика, като се предложи алгоритъм за поведение спрямо пациентите с различни урологични заболявания. Поставените задачи са конкретни и ясни, съответстват на поставената цел.

Следват методиката и клиничния материал, където докторантът подробно описва използваните статистически методи. Представен е и наличния клиничен материал под формата на епикризи и оперативни журнали от УМБАЛ „Света Марина“ – Варна. Анализиранияте пациенти са разделени в две големи групи: Период 1-от преди ковид-епидемията и Период 2- по време на епидемията.

2. Оценка на резултатите.

В следващата глава са представени резултатите от проучването. Отчетен е спад с 20,44% в хоспитализациите в урологичното отделение (Период 2 спрямо Период 1). Също така налице е и спад с 23,46% в броя на извършените урологични операции – той обаче е за сметка на плановите

операции. Отчетено е увеличение с 8% на спешните интервенции до 6 ч след хоспитализацията и с 10% - след 24 ч от хоспитализацията. Анализът показва също тенденцията за спад на локалните и регионалните анестезии със съответно 6% и 1%, докато приложението на обща анестезия се е увеличило със 7%.

По-нататък се разглеждат основните групи урологични заболявания и се прави сравнение между Период 1 и Период 2 по отношение на тяхното лечение. Спрямо водещата диагноза се анализират три преобладаващи подгрупи: онкоурология, уrolитиаза и други доброкачествени заболявания в урологията. Отчетен е спад с 198 на онкоурологичните операции за Период 2 спрямо Период 1. Но в рамките на Период 2 е констатирано увеличение с 3,7% на онкоурологичните операции спрямо общия брой операции. Анализът показва спад с близо 39% на оперативните интервенции при уrolитиаза, но се наблюдава увеличение с 6% на дезобструктивните манипулации при тези пациенти. Налице е и спад със 7% на пациентите с доброкачествени заболявания.

Авторът обобщава горепосочените данни и очертава полезен от практическа гледна точка алгоритъм за управление на урологичните заболявания според техния приоритет в условията на здравна криза. Той е съобразен и с изискванията на Европейското урологично дружество, което разделя урологичните заболявания и състояния на 4 приоритетни нива:

1. Нисък приоритет: доброкачествени урологични заболявания, при които клинично увреждане е много малко вероятно, при отлагане за 6 месеца;
2. Междинен приоритет: пациенти с уrolитиаза при, които клинично увреждане е възможно, но малко вероятно, ако се отложи за 3-4 месеца;
3. Висок приоритет: онкоурологични пациенти, при които клинична прогресия е много вероятна, ако лечението бъде отложено за >6 седмици;
4. Спешна ситуация: пациенти от трите групи, при които е възникнала клинична увреда и животозастрашаваща ситуация – не може да се отлага за >24 h

3. Публикации, свързани с дисертационния труд

По дисертационния труд докторантът представя следните научни публикации:

1. Николов Д, Анакиевски Д (2023) Влияние на пандемията от Ковид-19 върху интракорпоралното ендоскопско лечение при пациенти с конкременти на горен уринарен тракт, Варненски медицински форум, т. 12, 2023, Online First МУ-Варна
2. Николов Д, Евтимов Н (2023) Предимства и недостатъци на робот-асистираните урологични операции спрямо лапароскопските в условията на пандемия от КОВИД-19, Варненски медицински форум, т. 12, 2023, Online First МУ- Варна
3. Сандулов А, Анакиевски Д, Иванов В, Николов Д, Николов В, Абушев П, Магърдичян И – Стент свързаните симптоми и компликации – неизбежност в едноурологията, Сп. „Урология и ендоеурология“

4. Оценка на приносите

Приносите на дисертационния труд могат да бъдат обобщени по следния начин:

1. За пръв път в България се анализира влиянието на пандемията от COVID-19 върху урологичната оперативна дейност, като представените ретроспективни данни могат да подпомогнат управлението на урологични заболявания при извънредна епидемична обстановка.
2. Идентифицирани са тенденциите и промените в порядъка на оперативните интервенции, изборът на анестезия и тяхната продължителност.
3. Сравнени и анализирани са най-подходящите терапевтични процедури при отделните групи пациенти с различни урологични заболявания в условията на пандемията от COVID-19.
4. Отчетено е влиянието на възрастта и придружаващите заболявания върху болничния престой на пациентите, което може да помогне в разработването на индивидуални стратегии за управление на пациентите и да оптимизира тяхното лечение и рехабилитация.
5. Разработен е диагностично-терапевтичен алгоритъм, съобразен със здравната система на страната и подходящ да послужи за модел при бъдеща епидемична обстановка с подобен характер.

5. Критични бележки

Към дисертационния труд не могат да се отправят съществени критични забележки.

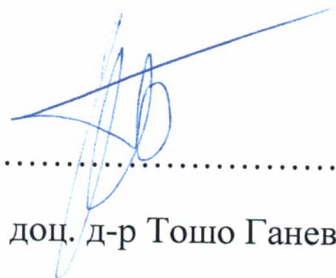
6. Заключение

В качеството си на член на научното жури декларирам, че на д-р Дойчин Георгиев Николов може да бъде присъдена образователна и научна степен „Доктор“ по дисертационния му труд на тема „ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ЗА БОЛНИЧНАТА УРОЛОГИЧНА ПРАКТИКА В УСЛОВИЯТА НА ПАНДЕМИЯ ОТ COVID-19“.

Убеден съм, че останалите членове на научното жури също ще подкрепят положителния ми вот.

16.10.2023 г.

Варна

доц. д-р Тошо Ганев, дм